

Insertion sort & Asymptotisk notation

Algorithms and Datastructures, F25, Lecture 2

Andreas Holck Høeg-Petersen

Department of Computer Science
Aalborg University

January 20, 2025

AALBORG
UNIVERSITET

Opdateringer

- Løsninger på exercises kommer på et eller andet tidspunkt
- Fra evaluering:
 - ▶ Grupper?
 - ▶ Andet?

Outline

- 1 Insertion Sort
- 2 Loop invarianter og korrekthed
- 3 Exercises
- 4 Asymptotisk notation og analyse

Outline

- 1 Insertion Sort
- 2 Loop invarianter og korrekthed
- 3 Exercises
- 4 Asymptotisk notation og analyse

Sorteringsproblemet

En klassiker

Input En sekvens A af n tal (a_1, a_2, \dots, a_n)

Output En permutation $(a'_1, a'_2, \dots, a'_n)$ af A således at
 $a'_1 \leq a'_2 \leq \dots \leq a'_n$

AALBORG
UNIVERSITET

Sorteringsproblemet

En klassiker

Input En sekvens A af n tal (a_1, a_2, \dots, a_n)

Output En permutation $(a'_1, a'_2, \dots, a'_n)$ af A således at
 $a'_1 \leq a'_2 \leq \dots \leq a'_n$

- Tallene vi sorterer kalder vi også **nøgler** (*keys*)

Sorteringsproblemet

En klassiker

Input En sekvens A af n tal (a_1, a_2, \dots, a_n)

Output En permutation $(a'_1, a'_2, \dots, a'_n)$ af A således at
 $a'_1 \leq a'_2 \leq \dots \leq a'_n$

- Tallene vi sorterer kalder vi også **nøgler** (*keys*)
 - ▶ Nøglerne er nogle gange forskellig fra den data, vi egentlig sorterer

Sorteringsproblemet

En klassiker

Input En sekvens A af n tal (a_1, a_2, \dots, a_n)

Output En permutation $(a'_1, a'_2, \dots, a'_n)$ af A således at
$$a'_1 \leq a'_2 \leq \dots \leq a'_n$$

- Tallene vi sorterer kalder vi også **nøgler** (*keys*)
 - ▶ Nøglerne er nogle gange forskellig fra den data, vi egentlig sorterer
 - ▶ F.eks. kunne vi sortere brugere (**sattelit data**) på baggrund af deres alder (**nøgler**)

Sorteringsproblemet

En klassiker

Input En sekvens A af n tal (a_1, a_2, \dots, a_n)

Output En permutation $(a'_1, a'_2, \dots, a'_n)$ af A således at
 $a'_1 \leq a'_2 \leq \dots \leq a'_n$

- Tallene vi sorterer kalder vi også **nøgler** (*keys*)
 - ▶ Nøglerne er nogle gange forskellig fra den data, vi egentlig sorterer
 - ▶ F.eks. kunne vi sortere brugere (**sattelit data**) på baggrund af deres alder (**nøgler**)
- Sortering er tit et underproblem for mange andre problemer, der kan gøres nemmere ved først at sortere inputtet

Sorteringsproblemet

En klassiker

Input En sekvens A af n tal (a_1, a_2, \dots, a_n)

Output En permutation $(a'_1, a'_2, \dots, a'_n)$ af A således at
 $a'_1 \leq a'_2 \leq \dots \leq a'_n$

- Tallene vi sorterer kalder vi også **nøgler** (*keys*)
 - ▶ Nøglerne er nogle gange forskellig fra den data, vi egentlig sorterer
 - ▶ F.eks. kunne vi sortere brugere (**satellit data**) på baggrund af deres alder (**nøgler**)
- Sortering er tit et underproblem for mange andre problemer, der kan gøres nemmere ved først at sortere inputtet
- Der findes mange sorteringsalgoritmer: merge sort, quicksort, bubble sort, heapsort, cocktail shaker sort, etc. . .

Sorteringsproblemet

En klassiker

Name	Best	Average	Worst	Memory	Stable	Method	Other notes
In place merge sort	—	—	$\Theta(n^2)$	1	Yes	Selection	Can be implemented as an in-place merge sort
Heapsort	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n \log n)$	1	No	Merging	
Introsort	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n \log n)$	1	No	Partitioning	Used in C++ std::sort. Heapsort + introsort + quicksort
Merge sort	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n \log n)$	—	Yes	Merging	Heapsort + quicksort + merge sort In C++ merge sort uses the merge sort algorithm [1]
Non-stable sort	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n^2)$	1	Selection	Selection	Insertion of elements into a sorted array When using selection sort, having large array elements
Tree sort	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n \log n)$ (balanced)	—	Yes	Selection	Compare a block between O(1) in place merge algorithm [2] with a binary tree
Block sort	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n \log n)$	1	Yes	Selection	An adaptive variant of heap sort based upon the recursive insertion rather than a traditional binary tree
Insertion sort	$\Theta(n^2)$	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n^2)$	1	Yes	Insertion/Merging	Makes O(1) comparisons when the data is already sorted or is nearly sorted
Radix sort	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n \log n)$	—	Yes	Selection	Heapsort + quicksort + radix sort Focuses on the longest element
Count sort	$\Theta(n)$	$\Theta(n)$	$\Theta(n)$	—	Yes	Insertion	Makes O(1) comparisons when the data is already sorted or is nearly sorted
Quicksort	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n^2)$	1	No	Partitioning	Insertion in place with O(1) stack space
Library sort	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n^2)$	—	Yes	Insertion	Sorts in a segment insertion sort. It requires recursively partitioning the input to maintain worst case complexity of $\Theta(n \log n)$ bounds, which makes it difficult to implement
Shellsort	$\Theta(n^2)$	$\Theta(n^2)$	$\Theta(n^2)$	1	No	Insertion	Small scale sort
Comb sort	$\Theta(n^2)$	$\Theta(n^2)$	$\Theta(n^2)$	1	No	Exchange	Faster than bubble sort
Insertion sort	$\Theta(n^2)$	$\Theta(n^2)$	$\Theta(n^2)$	1	Yes	Insertion	$\Theta(n^2)$ in the worst case over averages $\Theta(n \log n)$
Bubble sort	$\Theta(n^2)$	$\Theta(n^2)$	$\Theta(n^2)$	1	Yes	Exchanging	Top code sort
Radix shell sort	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n \log n)$	—	Yes	Exchanging	A variant of Radix sort which sorts small values in parallel of the top code sort
Greedy sort	$\Theta(n^2)$	$\Theta(n^2)$	$\Theta(n^2)$	1	Yes	Exchanging	Top code sort
Odd even sort	$\Theta(n^2)$	$\Theta(n^2)$	$\Theta(n^2)$	1	Yes	Exchanging	Can be run in parallel processes easily
Simple merge sort	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n \log n)$	$\Theta(n \log n)$	1	No	Selection	A variant of selection sort that uses reversals, instead of just swapping the two items after each selection sort
Strand sort	$\Theta(n^2)$	$\Theta(n^2)$	$\Theta(n^2)$	1	Yes	Selection	Strands with O(1) extra space, which using linked list, or an array with a standard insertion sort instead of requiring the two temp [3]
Exchange sort	$\Theta(n^2)$	$\Theta(n^2)$	$\Theta(n^2)$	1	Yes	Exchanging	Top code sort
Cyclic sort	$\Theta(n)$	$\Theta(n)$	$\Theta(n)$	—	Yes	Selection	In-place with theoretically optimal number of exchanges

Figure: Screenshot fra Wikipedia

AALBORG
UNIVERSITET

Insertion sort

Vores første sorteringsalgoritme!

- Vi starter med at kigge på **Insertion sort**
- Simple sorteringsalgoritme, effektiv for små værdier af n
 - ▶ Hvad mener jeg med n ?
 - ▶ Også effektiv for **næsten sorterede** sekvenser!
- Kan ligne sortering af kort:
 - ▶ Start med en tom hånd, kortbunken ligger på bordet
 - ▶ Tag et kort af gangen fra bunken
 - ▶ Søg i hånden til vi finder den korrekte position (fra højre til venstre)
 - ▶ Indsæt kortet på denne position

Insertion-Sort

Pseudo-kode

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3      // Insert  $A[i]$  into the sorted sequence  $A[1 : i - 1]$ 
4       $j = i - 1$ 
5      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
6           $A[j + 1] = A[j]$ 
7           $j = j - 1$ 
8       $A[j + 1] = key$ 
```


Insertion sort

Pseudo-kode

- Algoritmen tager et array $A[1 : n]$ som input
- Vedligeholder to sub-arrays
 - ▶ $A[1 : i - 1]$ er 'kortene på hånden' (altid sorteret)
 - ▶ $A[i : n]$ er 'kortene på bordet'

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```


Insertion sort

Pseudo-kode

- Algoritmen gør 3 ting i hver iteration:
 - ▶ Find det element *key*, der skal placeres korrekt (i 'hånden')
 - ▶ Gør plads i det sorterede sub-array ('hånden') ved at flytte større elementer en plads bagud
 - ▶ Indsæt *key* på sin plads

Insertion-Sort(*A*)

```
1  for i = 2 to n
2      key = A[i]
3      j = i - 1
4      while j > 0 and A[j] > key
5          A[j + 1] = A[j]
6          j = j - 1
7      A[j + 1] = key
```


Insertion sort

Pseudo-kode

- Algoritmen gør 3 ting i hver iteration:
 - ▶ Find det element *key*, der skal placeres korrekt (i 'hånden')
 - ▶ Gør plads i det sorterede sub-array ('hånden') ved at flytte større elementer en plads bagud
 - ▶ Indsæt *key* på sin plads

Insertion-Sort(*A*)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```


Insertion sort

Pseudo-kode

- Algoritmen gør 3 ting i hver iteration:
 - ▶ Find det element *key*, der skal placeres korrekt (i 'hånden')
 - ▶ Gør plads i det sorterede sub-array ('hånden') ved at flytte større elementer en plads bagud
 - ▶ Indsæt *key* på sin plads

Insertion-Sort(*A*)

```
1  for i = 2 to n
2      key = A[i]
3      j = i - 1
4      while j > 0 and A[j] > key
5          A[j + 1] = A[j]
6          j = j - 1
7      A[j + 1] = key
```


Insertion sort

Pseudo-kode

- Algoritmen gør 3 ting i hver iteration:
 - ▶ Find det element *key*, der skal placeres korrekt (i 'hånden')
 - ▶ Gør plads i det sorterede sub-array ('hånden') ved at flytte større elementer en plads bagud
 - ▶ Indsæt *key* på sin plads

Insertion-Sort(*A*)

```
1  for i = 2 to n
2      key = A[i]
3      j = i - 1
4      while j > 0 and A[j] > key
5          A[j + 1] = A[j]
6          j = j - 1
7      A[j + 1] = key
```


Insertion sort

Eksempel

Insertion sort

Eksempel

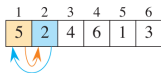

Figure: Insertion sort example on input [5, 2, 4, 6, 1, 3]

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```


Insertion sort

Eksempel

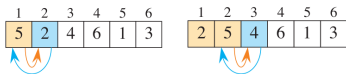

Figure: Insertion sort example on input [5, 2, 4, 6, 1, 3]

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```


Insertion sort

Eksempel

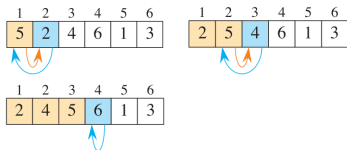

Figure: Insertion sort example on input [5, 2, 4, 6, 1, 3]

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```


Insertion sort

Eksempel

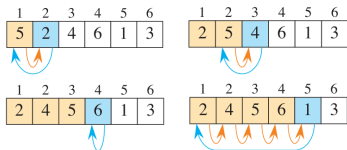

Figure: Insertion sort example on input [5, 2, 4, 6, 1, 3]

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```


Insertion sort

Eksempel

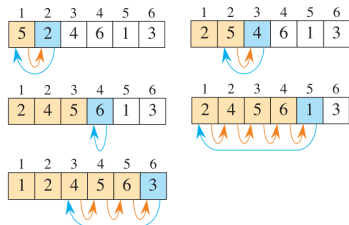

Figure: Insertion sort example on input [5, 2, 4, 6, 1, 3]

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```


Insertion sort

Eksempel

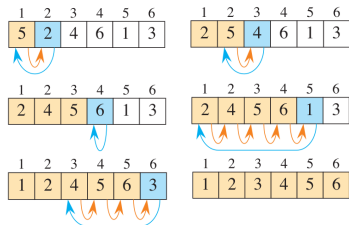

Figure: Insertion sort example on input [5, 2, 4, 6, 1, 3]

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```


Insertion sort

GIF!

Outline

- 1 Insertion Sort
- 2 Loop invarianter og korrekthed
- 3 Exercises
- 4 Asymptotisk notation og analyse

Loop invarianter

Introduktion

Når vi ser på algoritmer skal vi gerne kunne argumentere for, at algoritmen faktisk virker — og endnu bedre, vi skal gerne kunne **bevise** det! En type korrekthedsbevis er ved hjælp af **loop invarianter**.

- En **invariant** er en egenskab, der *ikke* varierer; altså altid er sand

Loop invarianter

Introduktion

Når vi ser på algoritmer skal vi gerne kunne argumentere for, at algoritmen faktisk virker — og endnu bedre, vi skal gerne kunne **bevise** det! En type korrekthedsbevis er ved hjælp af **loop invarianter**.

- En **invariant** er en egenskab, der *ikke* varierer; altså altid er sand
- Vi leder efter en egenskab, der relaterer sig til algoritmens opgave

Loop invarianter

Introduktion

Når vi ser på algoritmer skal vi gerne kunne argumentere for, at algoritmen faktisk virker — og endnu bedre, vi skal gerne kunne **bevise** det! En type korrekthedsbevis er ved hjælp af **loop invarianter**.

- En **invariant** er en egenskab, der *ikke* varierer; altså altid er sand
- Vi leder efter en egenskab, der relaterer sig til algoritmens opgave
- Vi vil så gerne vise, at

Loop invarianter

Introduktion

Når vi ser på algoritmer skal vi gerne kunne argumentere for, at algoritmen faktisk virker — og endnu bedre, vi skal gerne kunne **bevise** det! En type korrekthedsbevis er ved hjælp af **loop invarianter**.

- En **invariant** er en egenskab, der *ikke* varierer; altså altid er sand
- Vi leder efter en egenskab, der relaterer sig til algoritmens opgave
- Vi vil så gerne vise, at
 - ▶ Invarianten er sand når vi starter den første iteration (**initialization**)

Loop invarianter

Introduktion

Når vi ser på algoritmer skal vi gerne kunne argumentere for, at algoritmen faktisk virker — og endnu bedre, vi skal gerne kunne **bevise** det! En type korrekthedsbevis er ved hjælp af **loop invarianter**.

- En **invariant** er en egenskab, der *ikke* varierer; altså altid er sand
- Vi leder efter en egenskab, der relaterer sig til algoritmens opgave
- Vi vil så gerne vise, at
 - ▶ Invarianten er sand når vi starter den første iteration (**initialization**)
 - ▶ Hvis den er sand, når en iteration starter, er den også sand, når iterationen slutter (**maintenance**)

Loop invarianter

Introduktion

Når vi ser på algoritmer skal vi gerne kunne argumentere for, at algoritmen faktisk virker — og endnu bedre, vi skal gerne kunne **bevise** det! En type korrekthedsbevis er ved hjælp af **loop invarianter**.

- En **invariant** er en egenskab, der *ikke* varierer; altså altid er sand
- Vi leder efter en egenskab, der relaterer sig til algoritmens opgave
- Vi vil så gerne vise, at
 - ▶ Invarianten er sand når vi starter den første iteration (**initialization**)
 - ▶ Hvis den er sand, når en iteration starter, er den også sand, når iterationen slutter (**maintenance**)
 - ▶ Loopet terminerer på et tidspunkt, og invariantens egenskab kan nu bruges til at vise algoritmens korrekthed

Loop invarianter

Insertion sort

Loop invarianter

Insertion sort

Initialization

- Før den første iteration er $i = 2$

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```

Loop invariant

Ved begyndelse af hver iteration af **for-løkken** består sub-arrayet $A[1 : i - 1]$ af de oprindelige elementer i $A[1 : i - 1]$ men i sorteret rækkefølge.

Loop invarianter

Insertion sort

Initialization

- Før den første iteration er $i = 2$
- Sub-arrayet $A[1 : i - 1]$ består kun af et element $A[1]$

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```

Loop invariant

Ved begyndelse af hver iteration af **for-løkken** består sub-arrayet $A[1 : i - 1]$ af de oprindelige elementer i $A[1 : i - 1]$ men i sorteret rækkefølge.

Loop invarianter

Insertion sort

Initialization

- Før den første iteration er $i = 2$
- Sub-arrayet $A[1 : i - 1]$ består kun af et element $A[1]$
- Dette element er det samme, som oprindeligt var i $A[1]$ (for vi har ikke ændret noget)

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```

Loop invariant

Ved begyndelse af hver iteration af **for-løkken** består sub-arrayet $A[1 : i - 1]$ af de oprindelige elementer i $A[1 : i - 1]$ men i sorteret rækkefølge.

Loop invarianter

Insertion sort

Initialization

- Før den første iteration er $i = 2$
- Sub-arrayet $A[1 : i - 1]$ består kun af et element $A[1]$
- Dette element er det samme, som oprindeligt var i $A[1]$ (for vi har ikke ændret noget)
- Et array med kun 1 element er per definition sorteret

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```

Loop invariant

Ved begyndelse af hver iteration af **for-løkken** består sub-arrayet $A[1 : i - 1]$ af de oprindelige elementer i $A[1 : i - 1]$ men i sorteret rækkefølge.

Loop invarianter

Insertion sort

Maintenance

- While-løkken flytter **et** element fra $A[i]$ til dets korrekte plads i $A[1 : i]$

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```

Loop invariant

Ved begyndelse af hver iteration af **for-løkken** består sub-arrayet $A[1 : i - 1]$ af de oprindelige elementer i $A[1 : i - 1]$ men i sorteret rækkefølge.

Loop invarianter

Insertion sort

Maintenance

- While-løkken flytter **et** element fra $A[i]$ til dets korrekte plads i $A[1 : i]$
- Sub-arrayet indeholder nu stadig de oprindelige elementer fra $A[1 : i]$, stadig i sorteret orden

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```

Loop invariant

Ved begyndelse af hver iteration af **for-løkken** består sub-arrayet $A[1 : i - 1]$ af de oprindelige elementer i $A[1 : i - 1]$ men i sorteret rækkefølge.

Loop invarianter

Insertion sort

Maintenance

- While-løkken flytter **et** element fra $A[i]$ til dets korrekte plads i $A[1 : i]$
- Sub-arrayet indeholder nu stadig de oprindelige elementer fra $A[1 : i]$, stadig i sorteret orden
- Når vi inkrementerer i opretholdes loop-invarianten

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```

Loop invariant

Ved begyndelse af hver iteration af **for-løkken** består sub-arrayet $A[1 : i - 1]$ af de oprindelige elementer i $A[1 : i - 1]$ men i sorteret rækkefølge.

Loop invarianter

Insertion sort

Maintenance

- While-løkken flytter **et** element fra $A[i]$ til dets korrekte plads i $A[1 : i]$
- Sub-arrayet indeholder nu stadig de oprindelige elementer fra $A[1 : i]$, stadig i sorteret orden
- Når vi inkrementerer i opretholdes loop-invarianten
- NB: I teorien burde vi have lavet samme øvelse for while-løkken selv, men...

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```

Loop invariant

Ved begyndelse af hver iteration af **for-løkken** består sub-arrayet $A[1 : i - 1]$ af de oprindelige elementer i $A[1 : i - 1]$ men i sorteret rækkefølge.

Loop invarianter

Insertion sort

Termination

- For-løkken stopper når i er større end n . Da i starter ved 2 og inkrementeres i hver iteration, vil løkken terminere når $i = n + 1$

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```

Loop invariant

Ved begyndelse af hver iteration af **for-løkken** består sub-arrayet $A[1 : i - 1]$ af de oprindelige elementer i $A[1 : i - 1]$ men i sorteret rækkefølge.

Loop invarianter

Insertion sort

Termination

- For-løkken stopper når i er større end n . Da i starter ved 2 og inkrementeres i hver iteration, vil løkken terminere når $i = n + 1$
- Indsætter vi $n + 1$ i loop-invarianten får vi $A[1 : (n + 1) - 1] = A[1 : n]$

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```

Loop invariant

Ved begyndelse af hver iteration af **for-løkken** består sub-arrayet $A[1 : i - 1]$ af de oprindelige elementer i $A[1 : i - 1]$ men i sorteret rækkefølge.

Loop invarianter

Insertion sort

Termination

- For-løkken stopper når i er større end n . Da i starter ved 2 og inkrementeres i hver iteration, vil løkken terminere når $i = n + 1$
- Indsætter vi $n + 1$ i loop-invarianten får vi $A[1 : (n + 1) - 1] = A[1 : n]$
- Altså får vi, at $A[1 : n]$ indeholder alle de oprindelige elementer, men nu i sorteret rækkefølge

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```

Loop invariant

Ved begyndelse af hver iteration af **for-løkken** består sub-arrayet $A[1 : i - 1]$ af de oprindelige elementer i $A[1 : i - 1]$ men i sorteret rækkefølge.

Loop invarianter

Insertion sort

Termination

- For-løkken stopper når i er større end n . Da i starter ved 2 og inkrementeres i hver iteration, vil løkken terminere når $i = n + 1$
- Indsætter vi $n + 1$ i loop-invarianten får vi $A[1 : (n + 1) - 1] = A[1 : n]$
- Altså får vi, at $A[1 : n]$ indeholder alle de oprindelige elementer, men nu i sorteret rækkefølge
- Eftersom $A[1 : n]$ er hele arrayet, kan vi konkludere, at A er sorteret og algoritmen er **korrekt**

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```

Loop invariant

Ved begyndelse af hver iteration af **for-løkken** består sub-arrayet $A[1 : i - 1]$ af de oprindelige elementer i $A[1 : i - 1]$ men i sorteret rækkefølge.

Outline

- 1 Insertion Sort
- 2 Loop invarianter og korrekthed
- 3 Exercises
- 4 Asymptotisk notation og analyse

Exercises!

Yay!

AALBORG
UNIVERSITET

Outline

- 1 Insertion Sort
- 2 Loop invarianter og korrekthed
- 3 Exercises
- 4 Asymptotisk notation og analyse

Tidskompleksitet

Recap

Vi så i sidste uge, hvordan vi i lidt grove træk kan angive køretiden på en algoritme. Lad os prøve på Insertion-Sort! Vi siger, at while-løkken kører t_i gange for en eller anden værdi af i :

Insertion-Sort(A)

tid \times antal gange

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```


Tidskompleksitet

Recap

Vi så i sidste uge, hvordan vi i lidt grove træk kan angive køretiden på en algoritme. Lad os prøve på Insertion-Sort! Vi siger, at while-løkken kører t_i gange for en eller anden værdi af i :

Insertion-Sort(A)

tid \times antal gange

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```

$c_1 \times n$

Tidskompleksitet

Recap

Vi så i sidste uge, hvordan vi i lidt grove træk kan angive køretiden på en algoritme. Lad os prøve på Insertion-Sort! Vi siger, at while-løkken kører t_i gange for en eller anden værdi af i :

Insertion-Sort(A)

1 **for** $i = 2$ **to** n

2 $key = A[i]$

3 $j = i - 1$

4 **while** $j > 0$ and $A[j] > key$

5 $A[j + 1] = A[j]$

6 $j = j - 1$

7 $A[j + 1] = key$

tid \times antal gange

$$c_1 \times n$$

$$c_2 \times n - 1$$

Tidskompleksitet

Recap

Vi så i sidste uge, hvordan vi i lidt grove træk kan angive køretiden på en algoritme. Lad os prøve på Insertion-Sort! Vi siger, at while-løkken kører t_i gange for en eller anden værdi af i :

Insertion-Sort(A)	tid \times antal gange
1 for $i = 2$ to n	$c_1 \times n$
2 $key = A[i]$	$c_2 \times n - 1$
3 $j = i - 1$	$c_3 \times n - 1$
4 while $j > 0$ and $A[j] > key$	
5 $A[j + 1] = A[j]$	
6 $j = j - 1$	
7 $A[j + 1] = key$	

Tidskompleksitet

Recap

Vi så i sidste uge, hvordan vi i lidt grove træk kan angive køretiden på en algoritme. Lad os prøve på Insertion-Sort! Vi siger, at while-løkken kører t_i gange for en eller anden værdi af i :

Insertion-Sort(A)

1 **for** $i = 2$ **to** n

2 $key = A[i]$

3 $j = i - 1$

4 **while** $j > 0$ and $A[j] > key$

5 $A[j + 1] = A[j]$

6 $j = j - 1$

7 $A[j + 1] = key$

tid \times antal gange

$$c_1 \times n$$

$$c_2 \times n - 1$$

$$c_3 \times n - 1$$

$$c_4 \times \sum_{i=2}^n t_i$$

Tidskompleksitet

Recap

Vi så i sidste uge, hvordan vi i lidt grove træk kan angive køretiden på en algoritme. Lad os prøve på Insertion-Sort! Vi siger, at while-løkken kører t_i gange for en eller anden værdi af i :

Insertion-Sort(A)

1 **for** $i = 2$ **to** n

2 $key = A[i]$

3 $j = i - 1$

4 **while** $j > 0$ and $A[j] > key$

5 $A[j + 1] = A[j]$

6 $j = j - 1$

7 $A[j + 1] = key$

tid \times antal gange

$$c_1 \times n$$

$$c_2 \times n - 1$$

$$c_3 \times n - 1$$

$$c_4 \times \sum_{i=2}^n t_i$$

$$c_5 \times \sum_{i=2}^n (t_i - 1)$$

Tidskompleksitet

Recap

Vi så i sidste uge, hvordan vi i lidt grove træk kan angive køretiden på en algoritme. Lad os prøve på Insertion-Sort! Vi siger, at while-løkken kører t_i gange for en eller anden værdi af i :

Insertion-Sort(A)

1 **for** $i = 2$ **to** n

2 $key = A[i]$

3 $j = i - 1$

4 **while** $j > 0$ and $A[j] > key$

5 $A[j + 1] = A[j]$

6 $j = j - 1$

7 $A[j + 1] = key$

tid \times antal gange

$$c_1 \times n$$

$$c_2 \times n - 1$$

$$c_3 \times n - 1$$

$$c_4 \times \sum_{i=2}^n t_i$$

$$c_5 \times \sum_{i=2}^n (t_i - 1)$$

$$c_6 \times \sum_{i=2}^n (t_i - 1)$$

Tidskompleksitet

Recap

Vi så i sidste uge, hvordan vi i lidt grove træk kan angive køretiden på en algoritme. Lad os prøve på Insertion-Sort! Vi siger, at while-løkken kører t_i gange for en eller anden værdi af i :

Insertion-Sort(A)

1 **for** $i = 2$ **to** n

2 $key = A[i]$

3 $j = i - 1$

4 **while** $j > 0$ and $A[j] > key$

5 $A[j + 1] = A[j]$

6 $j = j - 1$

7 $A[j + 1] = key$

tid \times antal gange

$$c_1 \times n$$

$$c_2 \times n - 1$$

$$c_3 \times n - 1$$

$$c_4 \times \sum_{i=2}^n t_i$$

$$c_5 \times \sum_{i=2}^n (t_i - 1)$$

$$c_6 \times \sum_{i=2}^n (t_i - 1)$$

$$c_7 \times n - 1$$

Tidskompleksitet

Recap

Vi så i sidste uge, hvordan vi i lidt grove træk kan angive køretiden på en algoritme. Lad os prøve på Insertion-Sort! Vi siger, at while-løkken kører t_i gange for en eller anden værdi af i :

Insertion-Sort(A)	tid \times antal gange
1 for $i = 2$ to n	$c_1 \times n$
2 $key = A[i]$	$c_2 \times n - 1$
3 $j = i - 1$	$c_3 \times n - 1$
4 while $j > 0$ and $A[j] > key$	$c_4 \times \sum_{i=2}^n t_i$
5 $A[j+1] = A[j]$	$c_5 \times \sum_{i=2}^n (t_i - 1)$
6 $j = j - 1$	$c_6 \times \sum_{i=2}^n (t_i - 1)$
7 $A[j+1] = key$	$c_7 \times n - 1$

Hmm... Hvad er best case? Hvad er worst case?

Tidskompleksitet

Recap

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```

tid \times antal gange

$$c_1 \times n$$

$$c_2 \times n - 1$$

$$c_3 \times n - 1$$

$$c_4 \times \sum_{i=2}^n t_i$$

$$c_5 \times \sum_{i=2}^n (t_i - 1)$$

$$c_6 \times \sum_{i=2}^n (t_i - 1)$$

$$c_7 \times n - 1$$

Tidskompleksitet

Recap

Best case A er allerede sorteret, og vi kommer aldrig ind i while-løkken
 $\Rightarrow t_i = 0$ for alle $i = 2 \dots n$

Insertion-Sort(A)

1 **for** $i = 2$ **to** n

2 $key = A[i]$

3 $j = i - 1$

4 **while** $j > 0$ and $A[j] > key$

5 $A[j + 1] = A[j]$

6 $j = j - 1$

7 $A[j + 1] = key$

tid \times antal gange

$c_1 \times n$

$c_2 \times n - 1$

$c_3 \times n - 1$

$c_4 \times n - 1$

$c_5 \times 0$

$c_6 \times 0$

$c_7 \times n - 1$

Tidskompleksitet

Recap

Best case A er allerede sorteret, og vi kommer aldrig ind i while-løkken
 $\Rightarrow t_i = 0$ for alle $i = 2 \dots n$

Worst case A er omvendt sorteret, og vi skal helt i bund hver gang
 $\Rightarrow t_i = i$ for alle $i = 2 \dots n$

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```

tid \times antal gange

```
 $c_1 \times n$ 
 $c_2 \times n - 1$ 
 $c_3 \times n - 1$ 
 $c_4 \times \sum_{i=2}^n i$ 
 $c_5 \times \sum_{i=2}^n (i - 1)$ 
 $c_6 \times \sum_{i=2}^n (i - 1)$ 
 $c_7 \times n - 1$ 
```


Tidskompleksitet

Recap

Best case A er allerede sorteret, og vi kommer aldrig ind i while-løkken
 $\Rightarrow t_i = 0$ for alle $i = 2 \dots n$

Worst case A er omvendt sorteret, og vi skal helt i bund hver gang
 $\Rightarrow t_i = i$ for alle $i = 2 \dots n$

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```

tid \times antal gange

```
 $c_1 \times n$ 
 $c_2 \times n - 1$ 
 $c_3 \times n - 1$ 
 $c_4 \times \frac{n(n+1)}{2} - 1$ 
 $c_5 \times \frac{n(n-1)}{2}$ 
 $c_6 \times \frac{n(n-1)}{2}$ 
 $c_7 \times n - 1$ 
```


Tidskompleksitet

Recap

Og husk, vi er primært interesseret i worst case. Men det efterlader os så med...

$$\begin{aligned} T(N) = & c_1 n + c_2(n-1) + c_3(n-1) + c_4 \left(\frac{n(n+1)}{2} - 1 \right) \\ & + c_5 \left(\frac{n(n-1)}{2} \right) + c_6 \left(\frac{n(n-1)}{2} \right) + c_7(n-1) \end{aligned}$$

Og husk, vi er primært interesseret i worst case. Men det efterlader os så med...

$$\begin{aligned} T(N) &= c_1 n + c_2(n-1) + c_3(n-1) + c_4 \left(\frac{n(n+1)}{2} - 1 \right) \\ &\quad + c_5 \left(\frac{n(n-1)}{2} \right) + c_6 \left(\frac{n(n-1)}{2} \right) + c_7(n-1) \\ &= \left(\frac{c_4}{2} + \frac{c_5}{2} + \frac{c_6}{2} \right) n^2 + \left(c_1 + c_2 + c_3 + \frac{c_4}{2} - \frac{c_5}{2} - \frac{c_6}{2} + c_7 \right) n \\ &\quad - (c_2 + c_3 + c_4 + c_7) \end{aligned}$$

Og husk, vi er primært interesseret i worst case. Men det efterlader os så med...

$$\begin{aligned}T(N) &= c_1 n + c_2(n-1) + c_3(n-1) + c_4 \left(\frac{n(n+1)}{2} - 1 \right) \\&\quad + c_5 \left(\frac{n(n-1)}{2} \right) + c_6 \left(\frac{n(n-1)}{2} \right) + c_7(n-1) \\&= \left(\frac{c_4}{2} + \frac{c_5}{2} + \frac{c_6}{2} \right) n^2 + \left(c_1 + c_2 + c_3 + \frac{c_4}{2} - \frac{c_5}{2} - \frac{c_6}{2} + c_7 \right) n \\&\quad - (c_2 + c_3 + c_4 + c_7) \\&= an^2 + bn + c\end{aligned}$$

Asymptotisk analyse

Order of growth

Det leder os videre til en ny måde at tale om kompleksitet på, nemlig i termer af **order of growth**.

- Den eksakte køretid er sjældent særligt relevant — vi vil hellere abstrahere
- For små inputs er køretiden også irrelevant (computere er hurtige!)
- For store inputs er konstanter og små termer irrelevante — det essentielle er, hvordan køretiden **udvikler sig** som en funktion af n
- Vi studerer derfor **asymptotisk køretid**
 - ▶ Hvordan vokser køretiden, når inputtet bliver større?

Asymptotisk notation

Big-Oh, Big-Omega, Big-Theta

Målet med asymptotisk analyse er forenkle udtrykket for køretiden ved at abstrahere irrelevante og svært forudsigelige faktorer væk og istedet fange 'essensen' af $T(n)$ — nemlig den dominerende term, når n går mod ∞ .

Asymptotisk notation

Big-Oh, Big-Omega, Big-Theta

Målet med asymptotisk analyse er forenkle udtrykket for køretiden ved at abstrahere irrelevante og svært forudsigelige faktorer væk og istedet fange 'essensen' af $T(n)$ — nemlig den dominerende term, når n går mod ∞ .

Vi har 3 notationer, vi bruger:

Big-Oh, O Asymptotisk **upper bound**

Big-Omega, Ω Asymptotisk **lower bound**

Big-Theta, Θ Asymptotisk **tight bound**

Både O , Ω og Θ definerer **sæt af funktioner**, som en funktion for tidskompleksiteten kan høre til.

Asymptotisk notation

Big-Oh

Definition (Big-Oh, O)

For en given funktion $g(n)$ er $O(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$O(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \\ \text{sådan at } 0 \leq f(n) \leq cg(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

Asymptotisk notation

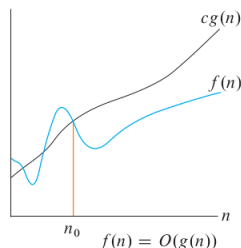
Big-Oh

Definition (Big-Oh, O)

For en given funktion $g(n)$ er $O(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$O(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \\ \text{sådan at } 0 \leq f(n) \leq cg(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Vi skriver $T(n) = O(g(n))$ hvis $T(n) \in O(g(n))$

Asymptotisk notation

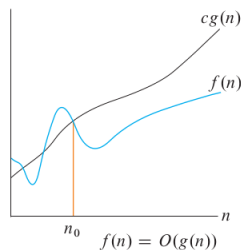
Big-Oh

Definition (Big-Oh, O)

For en given funktion $g(n)$ er $O(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$O(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \\ \text{sådan at } 0 \leq f(n) \leq cg(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Vi skriver $T(n) = O(g(n))$ hvis $T(n) \in O(g(n))$
- Intuition: $T(n)$ vokser asymptotisk langsommere end $g(n)$

Asymptotisk notation

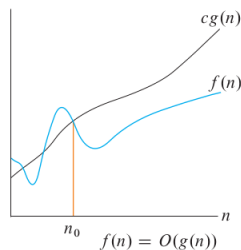
Big-Oh

Definition (Big-Oh, O)

For en given funktion $g(n)$ er $O(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$O(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \\ \text{sådan at } 0 \leq f(n) \leq cg(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Vi skriver $T(n) = O(g(n))$ hvis $T(n) \in O(g(n))$
- Intuition: $T(n)$ vokser asymptotisk langsommere end $g(n)$
- Eksempler:

Asymptotisk notation

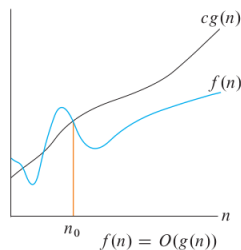
Big-Oh

Definition (Big-Oh, O)

For en given funktion $g(n)$ er $O(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$O(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \\ \text{sådan at } 0 \leq f(n) \leq cg(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Vi skriver $T(n) = O(g(n))$ hvis $T(n) \in O(g(n))$
- Intuition: $T(n)$ vokser asymptotisk langsommere end $g(n)$
- Eksempler:
 - ▶ $T(n) = 23n^3 + 1000n = O(n^3)$

Asymptotisk notation

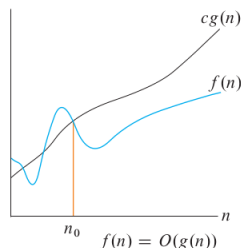
Big-Oh

Definition (Big-Oh, O)

For en given funktion $g(n)$ er $O(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$O(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \\ \text{sådan at } 0 \leq f(n) \leq cg(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Vi skriver $T(n) = O(g(n))$ hvis $T(n) \in O(g(n))$
- Intuition: $T(n)$ vokser asymptotisk langsommere end $g(n)$
- Eksempler:
 - ▶ $T(n) = 23n^3 + 1000n = O(n^3)$
 - ▶ $T(n) = 23n^3 + 1000n = O(n^4)$

Asymptotisk notation

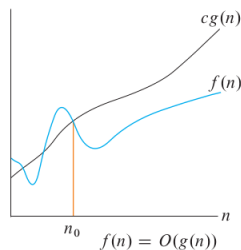
Big-Oh

Definition (Big-Oh, O)

For en given funktion $g(n)$ er $O(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$O(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \\ \text{sådan at } 0 \leq f(n) \leq cg(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Vi skriver $T(n) = O(g(n))$ hvis $T(n) \in O(g(n))$
- Intuition: $T(n)$ vokser asymptotisk langsommere end $g(n)$
- Eksempler:
 - ▶ $T(n) = 23n^3 + 1000n = O(n^3)$
 - ▶ $T(n) = 23n^3 + 1000n = O(n^4)$
 - ▶ $T(n) = 2^n + 41n^27 = O(2^n)$

Asymptotisk notation

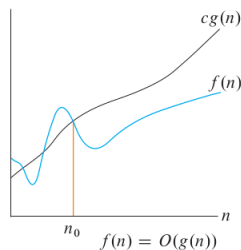
Big-Oh

Definition (Big-Oh, O)

For en given funktion $g(n)$ er $O(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$O(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \\ \text{sådan at } 0 \leq f(n) \leq cg(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Vi skriver $T(n) = O(g(n))$ hvis $T(n) \in O(g(n))$
- Intuition: $T(n)$ vokser asymptotisk langsommere end $g(n)$
- Eksempler:
 - ▶ $T(n) = 23n^3 + 1000n = O(n^3)$
 - ▶ $T(n) = 23n^3 + 1000n = O(n^4)$
 - ▶ $T(n) = 2^n + 41n^27 = O(2^n)$
 - ▶ $T(n) = 100 = O(1)$

Asymptotisk notation

Big-Oh

Definition (Big-Oh, O)

For en given funktion $g(n)$ er $O(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$O(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \\ \text{sådan at } 0 \leq f(n) \leq cg(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

Eksempel:

Asymptotisk notation

Big-Oh

Definition (Big-Oh, O)

For en given funktion $g(n)$ er $O(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$O(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \\ \text{sådan at } 0 \leq f(n) \leq cg(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

Eksempel:

- Vi vil vise, at funktionen $f(n) = n^2 + 1000n + 500 = O(n^2)$

Asymptotisk notation

Big-Oh

Definition (Big-Oh, O)

For en given funktion $g(n)$ er $O(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$O(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \\ \text{sådan at } 0 \leq f(n) \leq cg(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

Eksempel:

- Vi vil vise, at funktionen $f(n) = n^2 + 1000n + 500 = O(n^2)$
- Vi skal dermed finde c og n_0 således, at $n^2 + 1000n + 500 \leq cn^2$ for alle $n \geq n_0$

Asymptotisk notation

Big-Oh

Definition (Big-Oh, O)

For en given funktion $g(n)$ er $O(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$O(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \\ \text{sådan at } 0 \leq f(n) \leq cg(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

Eksempel:

- Vi vil vise, at funktionen $f(n) = n^2 + 1000n + 500 = O(n^2)$
- Vi skal dermed finde c og n_0 således, at $n^2 + 1000n + 500 \leq cn^2$ for alle $n \geq n_0$
- Vi dividerer begge sider med n^2 , hvilket giver $1 + 1000/n + 500/n^2 \leq c$

Asymptotisk notation

Big-Oh

Definition (Big-Oh, O)

For en given funktion $g(n)$ er $O(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$O(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \\ \text{sådan at } 0 \leq f(n) \leq cg(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

Eksempel:

- Vi vil vise, at funktionen $f(n) = n^2 + 1000n + 500 = O(n^2)$
- Vi skal dermed finde c og n_0 således, at $n^2 + 1000n + 500 \leq cn^2$ for alle $n \geq n_0$
- Vi dividerer begge sider med n^2 , hvilket giver $1 + 1000/n + 500/n^2 \leq c$
- Her skulle det være nemt at se, at jo større n_0 , jo mindre et c kan vi klare os med — f.eks. ved $n_0 = 2$ bliver venstresiden af uligheden 629, og vi kan vælge et hvilket som helst $c \geq 629$. Hvis vi vælger $n_0 = 100$ kan vi vælge et $c \geq 11.05$

Asymptotisk notation

Big-Omega

Definition (Big-Omega, Ω)

For en given funktion $g(n)$ er $\Omega(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$\Omega(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \\ \text{sådan at } 0 \leq cg(n) \leq f(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

Asymptotisk notation

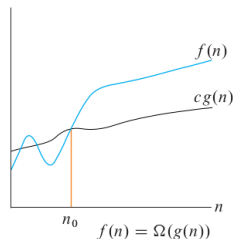
Big-Omega

Definition (Big-Omega, Ω)

For en given funktion $g(n)$ er $\Omega(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$\Omega(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \text{ sådan at } 0 \leq cg(n) \leq f(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Vi skriver $T(n) = \Omega(g(n))$ hvis $T(n) \in \Omega(g(n))$

Asymptotisk notation

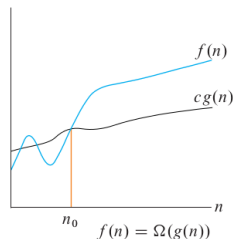
Big-Omega

Definition (Big-Omega, Ω)

For en given funktion $g(n)$ er $\Omega(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$\Omega(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \text{ sådan at } 0 \leq cg(n) \leq f(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Vi skriver $T(n) = \Omega(g(n))$ hvis $T(n) \in \Omega(g(n))$
- Intuition: $T(n)$ vokser asymptotisk hurtigere end $g(n)$

Asymptotisk notation

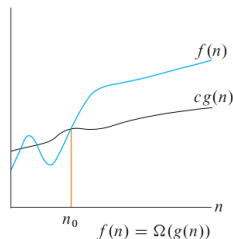
Big-Omega

Definition (Big-Omega, Ω)

For en given funktion $g(n)$ er $\Omega(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$\Omega(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \text{ sådan at } 0 \leq cg(n) \leq f(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Vi skriver $T(n) = \Omega(g(n))$ hvis $T(n) \in \Omega(g(n))$
- Intuition: $T(n)$ vokser asymptotisk hurtigere end $g(n)$
- Eksempler:

Asymptotisk notation

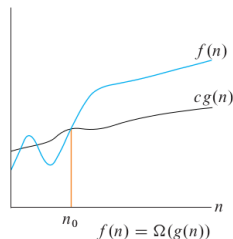
Big-Omega

Definition (Big-Omega, Ω)

For en given funktion $g(n)$ er $\Omega(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$\Omega(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \text{ sådan at } 0 \leq cg(n) \leq f(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Vi skriver $T(n) = \Omega(g(n))$ hvis $T(n) \in \Omega(g(n))$
- Intuition: $T(n)$ vokser asymptotisk hurtigere end $g(n)$
- Eksempler:
 - ▶ $T(n) = 23n^3 + 1000n = \Omega(n^3)$

Asymptotisk notation

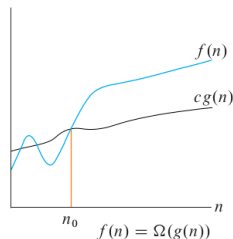
Big-Omega

Definition (Big-Omega, Ω)

For en given funktion $g(n)$ er $\Omega(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$\Omega(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \text{ sådan at } 0 \leq cg(n) \leq f(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Vi skriver $T(n) = \Omega(g(n))$ hvis $T(n) \in \Omega(g(n))$
- Intuition: $T(n)$ vokser asymptotisk hurtigere end $g(n)$
- Eksempler:
 - ▶ $T(n) = 23n^3 + 1000n = \Omega(n^3)$
 - ▶ $T(n) = 23n^3 + 1000n = \Omega(n)$

Asymptotisk notation

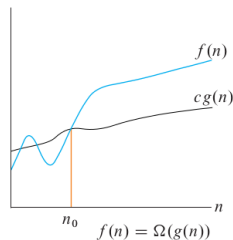
Big-Omega

Definition (Big-Omega, Ω)

For en given funktion $g(n)$ er $\Omega(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$\Omega(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \text{ sådan at } 0 \leq cg(n) \leq f(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Vi skriver $T(n) = \Omega(g(n))$ hvis $T(n) \in \Omega(g(n))$
- Intuition: $T(n)$ vokser asymptotisk hurtigere end $g(n)$
- Eksempler:
 - ▶ $T(n) = 23n^3 + 1000n = \Omega(n^3)$
 - ▶ $T(n) = 23n^3 + 1000n = \Omega(n)$
 - ▶ $T(n) = 2^n + 41n^{27} = \Omega(2^n)$

Asymptotisk notation

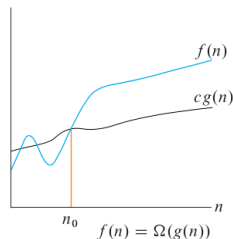
Big-Omega

Definition (Big-Omega, Ω)

For en given funktion $g(n)$ er $\Omega(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$\Omega(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c \text{ og } n_0 \text{ sådan at } 0 \leq cg(n) \leq f(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Vi skriver $T(n) = \Omega(g(n))$ hvis $T(n) \in \Omega(g(n))$
- Intuition: $T(n)$ vokser asymptotisk hurtigere end $g(n)$
- Eksempler:
 - ▶ $T(n) = 23n^3 + 1000n = \Omega(n^3)$
 - ▶ $T(n) = 23n^3 + 1000n = \Omega(n)$
 - ▶ $T(n) = 2^n + 41n^{27} = \Omega(2^n)$
 - ▶ $T(n) = 100 = \Omega(1)$

Asymptotisk notation

Big-Theta

Definition (Big-Theta, Θ)

For en given funktion $g(n)$ er $\Theta(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$\Theta(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c_1, c_2 \text{ og } n_0 \\ \text{sådan at } 0 \leq c_1 g(n) \leq f(n) \leq c_2 g(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

Asymptotisk notation

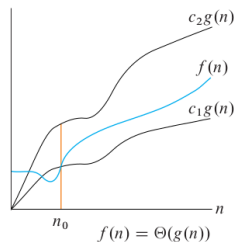
Big-Theta

Definition (Big-Theta, Θ)

For en given funktion $g(n)$ er $\Theta(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$\Theta(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c_1, c_2 \text{ og } n_0 \text{ sådan at } 0 \leq c_1g(n) \leq f(n) \leq c_2g(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Intuition: $g(n)$ er et asymptotisk tight bound for $T(n)$

Asymptotisk notation

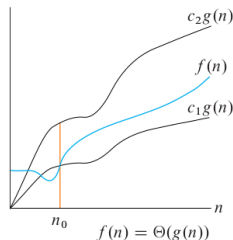
Big-Theta

Definition (Big-Theta, Θ)

For en given funktion $g(n)$ er $\Theta(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$\Theta(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c_1, c_2 \text{ og } n_0 \text{ sådan at } 0 \leq c_1g(n) \leq f(n) \leq c_2g(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Intuition: $g(n)$ er et asymptotisk tight bound for $T(n)$
- Theorem: for to funktioner $f(n)$ og $g(n)$ har vi at $f(n) = \Theta(g(n))$ hvis og kun hvis $f(n) = \Omega(g(n))$ og $f(n) = O(g(n))$

Asymptotisk notation

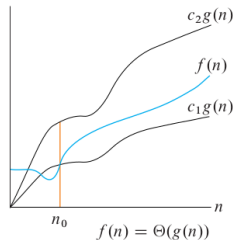
Big-Theta

Definition (Big-Theta, Θ)

For en given funktion $g(n)$ er $\Theta(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$\Theta(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c_1, c_2 \text{ og } n_0 \text{ sådan at } 0 \leq c_1g(n) \leq f(n) \leq c_2g(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Intuition: $g(n)$ er et asymptotisk tight bound for $T(n)$
- Theorem: for to funktioner $f(n)$ og $g(n)$ har vi at $f(n) = \Theta(g(n))$ hvis og kun hvis $f(n) = \Omega(g(n))$ og $f(n) = O(g(n))$
- Eksempler:

Asymptotisk notation

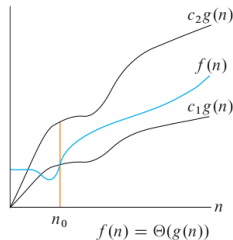
Big-Theta

Definition (Big-Theta, Θ)

For en given funktion $g(n)$ er $\Theta(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$\Theta(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c_1, c_2 \text{ og } n_0 \text{ sådan at } 0 \leq c_1g(n) \leq f(n) \leq c_2g(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Intuition: $g(n)$ er et asymptotisk tight bound for $T(n)$
- Theorem: for to funktioner $f(n)$ og $g(n)$ har vi at $f(n) = \Theta(g(n))$ hvis og kun hvis $f(n) = \Omega(g(n))$ og $f(n) = O(g(n))$
- Eksempler:
 - ▶ $T(n) = 23n^3 + 1000n = \Theta(n^3)$

Asymptotisk notation

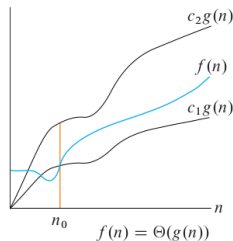
Big-Theta

Definition (Big-Theta, Θ)

For en given funktion $g(n)$ er $\Theta(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$\Theta(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c_1, c_2 \text{ og } n_0 \text{ sådan at } 0 \leq c_1g(n) \leq f(n) \leq c_2g(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Intuition: $g(n)$ er et asymptotisk tight bound for $T(n)$
- Theorem: for to funktioner $f(n)$ og $g(n)$ har vi at $f(n) = \Theta(g(n))$ hvis og kun hvis $f(n) = \Omega(g(n))$ og $f(n) = O(g(n))$
- Eksempler:
 - ▶ $T(n) = 23n^3 + 1000n = \Theta(n^3)$
 - ▶ $T(n) = 2^n + 41n^{27} = \Theta(2^n)$

Asymptotisk notation

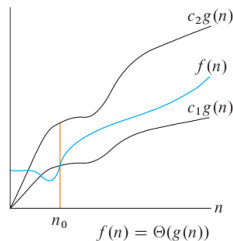
Big-Theta

Definition (Big-Theta, Θ)

For en given funktion $g(n)$ er $\Theta(g(n))$ det sæt af funktioner, således at

$$\Theta(g(n)) = \{f(n) : \text{der eksisterer positive konstanter } c_1, c_2 \text{ og } n_0 \text{ sådan at } 0 \leq c_1g(n) \leq f(n) \leq c_2g(n) \text{ for alle } n \geq n_0\}$$

- Intuition: $g(n)$ er et asymptotisk tight bound for $T(n)$
- Theorem: for to funktioner $f(n)$ og $g(n)$ har vi at $f(n) = \Theta(g(n))$ hvis og kun hvis $f(n) = \Omega(g(n))$ og $f(n) = O(g(n))$
- Eksempler:
 - ▶ $T(n) = 23n^3 + 1000n = \Theta(n^3)$
 - ▶ $T(n) = 2^n + 41n^{27} = \Theta(2^n)$
 - ▶ $T(n) = 100 = \Theta(1)$

Asymptotisk notation

Tips og tricks

Denne nemme måde ('ingeniørmetoden') til at bruge asymptotisk notation:

Asymptotisk notation

Tips og tricks

Denne nemme måde ('ingeniørmetoden') til at bruge asymptotisk notation:

- Ignorerer indledende konstanter

Asymptotisk notation

Tips og tricks

Denne nemme måde ('ingeniørmetoden') til at bruge asymptotisk notation:

- Ignorerer indledende konstanter
 - ▶ $T(n) = 1000n^2 = \Theta(n^2)$

Asymptotisk notation

Tips og tricks

Denne nemme måde ('ingeniørmetoden') til at bruge asymptotisk notation:

- Ignorerer indledende konstanter
 - ▶ $T(n) = 1000n^2 = \Theta(n^2)$
- Ignorerer mindre termer

Asymptotisk notation

Tips og tricks

Denne nemme måde ('ingeniørmetoden') til at bruge asymptotisk notation:

- Ignorerer indledende konstanter
 - ▶ $T(n) = 1000n^2 = \Theta(n^2)$
- Ignorerer mindre termer
 - ▶ $T(n) = n^3 + 1000n^2 - n \log n + 13n = \Theta(n^3)$

Asymptotisk notation

Tips og tricks

Denne nemme måde ('ingeniørmetoden') til at bruge asymptotisk notation:

- Ignorer indledende konstanter
 - ▶ $T(n) = 1000n^2 = \Theta(n^2)$
- Ignorer mindre termer
 - ▶ $T(n) = n^3 + 1000n^2 - n \log n + 13n = \Theta(n^3)$
- Hvordan identificerer man mindre termer?

Asymptotisk notation

Tips og tricks

Denne nemme måde ('ingeniørmetoden') til at bruge asymptotisk notation:

- Ignorer indledende konstanter
 - ▶ $T(n) = 1000n^2 = \Theta(n^2)$
- Ignorer mindre termer
 - ▶ $T(n) = n^3 + 1000n^2 - n \log n + 13n = \Theta(n^3)$
- Hvordan identificerer man mindre termer?
 - ▶ $c < \log n < n < n \log n < n^a < b^n < n!$

Asymptotisk notation

Tips og tricks

Denne nemme måde ('ingeniørmetoden') til at bruge asymptotisk notation:

- Ignorer indledende konstanter
 - ▶ $T(n) = 1000n^2 = \Theta(n^2)$
- Ignorer mindre termer
 - ▶ $T(n) = n^3 + 1000n^2 - n \log n + 13n = \Theta(n^3)$
- Hvordan identificerer man mindre termer?
 - ▶ $c < \log n < n < n \log n < n^a < b^n < n!$
 - ▶ Konstant, logaritmisk, log linear, polynomial, eksponentiel, fakultet

Asymptotisk notation

Tips og tricks

Denne nemme måde ('ingeniørmetoden') til at bruge asymptotisk notation:

- Ignorer indledende konstanter
 - ▶ $T(n) = 1000n^2 = \Theta(n^2)$
- Ignorer mindre termer
 - ▶ $T(n) = n^3 + 1000n^2 - n \log n + 13n = \Theta(n^3)$
- Hvordan identificerer man mindre termer?
 - ▶ $c < \log n < n < n \log n < n^a < b^n < n!$
 - ▶ Konstant, logaritmisk, log linear, polynomial, eksponentiel, fakultet

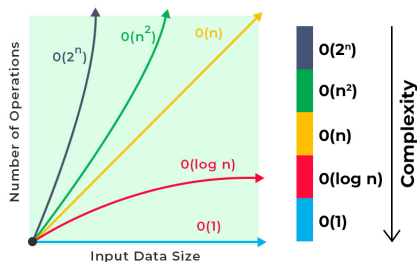

Asymptotisk notation

Tips og tricks

Denne nemme måde ('ingeniørmetoden') til at bruge asymptotisk notation:

- Ignorer indledende konstanter
 - ▶ $T(n) = 1000n^2 = \Theta(n^2)$
- Ignorer mindre termer
 - ▶ $T(n) = n^3 + 1000n^2 - n \log n + 13n = \Theta(n^3)$
- Hvordan identificerer man mindre termer?
 - ▶ $c < \log n < n < n \log n < n^a < b^n < n!$
 - ▶ Konstant, logaritmisk, log linear, polynomial, eksponentiel, fakultet

Asymptotisk analyse

Insertion sort

Vi slutter, hvor vi startede — med Insertion-Sort. Nu da vi kender til asymptotisk analyse og notation, kan vi så gribe vores analyse lidt lettere an?

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```


Asymptotisk analyse

Insertion sort

Vi slutter, hvor vi startede — med Insertion-Sort. Nu da vi kender til asymptotisk analyse og notation, kan vi så gribe vores analyse lidt lettere an?

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```

- Vi ser, at hele algoritmen er pakket ind i en for-løkke, der kører $\Theta(n)$ gange

Asymptotisk analyse

Insertion sort

Vi slutter, hvor vi startede — med Insertion-Sort. Nu da vi kender til asymptotisk analyse og notation, kan vi så gribe vores analyse lidt lettere an?

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```

- Vi ser, at hele algoritmen er pakket ind i en for-løkke, der kører $\Theta(n)$ gange
- Vi ser, at der i for-løkken er en while-løkke, der i worst case selv kører $\Theta(n)$ gange

Asymptotisk analyse

Insertion sort

Vi slutter, hvor vi startede — med Insertion-Sort. Nu da vi kender til asymptotisk analyse og notation, kan vi så gribe vores analyse lidt lettere an?

Insertion-Sort(A)

```
1  for  $i = 2$  to  $n$ 
2       $key = A[i]$ 
3       $j = i - 1$ 
4      while  $j > 0$  and  $A[j] > key$ 
5           $A[j + 1] = A[j]$ 
6           $j = j - 1$ 
7       $A[j + 1] = key$ 
```

- Vi ser, at hele algoritmen er pakket ind i en for-løkke, der kører $\Theta(n)$ gange
- Vi ser, at der i for-løkken er en while-løkke, der i worst case selv kører $\Theta(n)$ gange
- Resten af linierne er konstanter, altså har vi $T(n) = \Theta(n) \cdot \Theta(n) = \Theta(n^2)$

Dagens temaer

Opsummering

- Vi har mødt vores første sorteringsalgoritme — Insertion-Sort!
 - ▶ Simpel at implementere og forstå
 - ▶ God til næsten sorterede sekvenser
 - ▶ Den asymptotiske worst case køretid er kvadratisk
- Loop invarianter og korrekthed
 - ▶ Initialization, maintenance og termination
- Asymptotisk analyse og notation
 - ▶ O, Ω, Θ

Tak for i dag!

Flere exercises..

Den bedste måde ikke at snyde sig selv på er lave exercises!

AALBORG
UNIVERSITET